РЕФЕРАТИВНО-НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2521-1463

СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА.

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

ОНЛАЙН-ЖУРНАЛ ЗАСНОВАНО У 2016 РОЦІ

НОМЕР ЖУРНАЛУ

Том 10
№ 2 (56)

Березень – квітень 2025 р.

DOI 10.53672/ej.2.2025

expertize-journal.org.ua

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Назаров О. А.
Євдокимова Н. О.
Кириченко О. А.
Калинка Г. І.
Цільмак О. М.
Мотлях О. І.

Барко В. І.
Лефтеров В. О.
Коренюк П. І.
Алікіна Н. В.
Попова Г. В.
Вітомський Ю. Л.

Землянська О. В.

Чернякова О. В.
Большаков С. І.
Тунтула О. С.
Ткач Ю. Д.
Єгорова Т. М.
Лисенко А. Б.

Шаповалов В. О.
Савкіна Т. В.
Савостін О. П.
Безушко С. В.
Вербина Ю. В.
Хлонь О. М.

Інститут психологічної експертизи і поліграфа Kyiv

ВИДАЄТЬСЯ ЗА СПРИЯННЯ

Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі

ROR 02xc7et08

Номер на сайті

ISSN 2521-1463

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ
Назаров Олег Анатолійович
канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва, судовий експерт

ВИДАВНИК НАЗАРОВ О. А.

Судово-психологічна експертиза

Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

Реферативно-науковий online журнал
Електронне видання
Засновано у травні 2016 року

2025. Том 10, № 2 (56)

Березень–квітень 2025 року

Київ · 2025
expertize-journal.org.ua

DOI: 10.53672/ej.2.2025
УДК 159:34(05)+159:371(05)+347.948
ББК 67.5:88.4
С89

ISSN 2521-1463 (Online)
EAN-13 9772521146000
Ідентифікатор медіа R40-05509

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі», ROR 02xc7et08

С89 **Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці** : реферативно-науковий online журнал. — 2025. Т. 10, № 2 (56) (березень–квітень 2025 р.). — Київ : Видавник Назаров О. А., 2025. — 30 с. — URL: expertize-journal.org.ua.

Номер містить оригінальні статті й реферати праць з юридичної психології, судової експертизи та суміжних галузей, а також новини журналу й розділ «Новини інженерної психології та психотехніки».

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів

За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів

Рукописи можуть рецензуватися і не повертаються

Авторські права на матеріали належать їхнім авторам. Матеріали журналу поширюються на умовах ліцензії Creative Commons «Із Зазначенням Авторства 4.0 Міжнародна» (CC BY 4.0), крім першоджерел рефератів і передрукованих матеріалів, права на які належать їхнім правовласникам.

Редакційні правки, скорочення та зміна назви матеріалу погоджуються з автором до публікації

За достовірність інформації, що міститься в опублікованих матеріалах, відповідальність несуть автори

© Автори матеріалів, 2025
© Видавник Назаров О. А., 2025

Редакційна колегія

Головний редактор — видавець (засновник видання)

Назаров О. А. — канд. психол. наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва, атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження», стаж експертної діяльності з 2000 р., поліграфолог, правознавець. ORCID 0000-0002-3427-1162

Заступники головного редактора

Євдокимова Н. О. — д-р психол. наук, професор; напрям наукових робіт — психологічні науки. ORCID 0000-0002-8789-278X

Кириченко О. А. — д-р юрид. наук, професор, завідувач кафедри права факультету бізнесу, адміністрування та права Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика, наукова спеціальність 12.00.09 — кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; напрям наукових робіт — юридичні науки. ORCID 0000-0002-8748-6431

Відповідальний секретар

Калинка Г. І. — фахівець факультету бізнесу, адміністрування та права Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика, ад'юнкт зі спеціальності 19.00.06 — юридична психологія, здобувач наукового ступеня доктора філософії у галузі юридичної психології. ORCID 0000-0002-6113-7778

Члени редакційної колегії

Цільмак О. М. — д-р юрид. наук, канд. психол. наук, професор, завідувачка кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія», полковник міліції у відставці. ORCID 0000-0001-7348-4876

Мотлях О. І. — д-р юрид. наук, професор, провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем досудового розслідування Навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ, поліграфолог, заслужений юрист України. ORCID 0000-0002-6135-9952

Барко В. І. — д-р психол. наук, професор, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії психологічного забезпечення Державного науково-дослідного інституту МВС України, поліграфолог, полковник міліції у відставці. ORCID 0000-0003-4962-0975

Лефтеров В. О. — д-р психол. наук, професор, проректор Міжнародного університету, полковник міліції у відставці. ORCID 0000-0002-9163-0555

Коренюк П. І. — д-р екон. наук, професор, академік (дійсний член) Академії економічних наук України, завідувач кафедри менеджменту організацій і адміністрування Дніпровського державного технічного університету. ORCID 0000-0001-8321-3199

Алікіна Н. В. — канд. психол. наук, старший науковий співробітник, експерт вищого кваліфікаційного класу, працювала тривалий час на посадах голови секції судової психологічної експертизи Науково-консультативної та методичної ради з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України, головним експертом лабораторії криміналістичних експертиз Київського науково-дослідного інституту судових експертиз, атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження» до 2016 р., стаж експертної роботи з 1978 р. ORCID 0000-0002-0166-4437

Попова Г. В. — канд. психол. наук, доцент, підполковник міліції у відставці. ORCID 0000-0003-3814-4037

Вітомський Ю. Л. — канд. психол. наук, офіцер запасу СБ України. ORCID 0009-0004-5206-5065

Землянська О. В. († 06.07.2020) — д-р психол. наук, професор, професор кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, полковник міліції у відставці. ORCID 0000-0001-6547-2621

Чернякова О. В. — канд. психол. наук, доцент, завідувачка кафедри психології та філософії Київського університету інтелектуальної власності та права. ORCID 0000-0002-0384-4829

Большаков С. І. — канд. військ. наук, доцент, керівник ТОВ «Науково-дослідний інститут судової експертизи та оцінки», атестований судовий експерт за спеціальностями 11.1 «Дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності» та 12.2 «Визначення вартості колісних транспортних засобів та розміру збитку, завданого власнику транспортного засобу», суб'єкт оцінки майна та майнових прав, полковник ЗСУ у відставці. ORCID 0000-0003-2394-0225

Тунтула О. С. — канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри цивільного та кримінального права і процесу юридичного факультету Чорноморського національного університету імені Петра Могили, наукова спеціальність 12.00.09 — кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. ORCID 0000-0002-1699-1668

Ткач Ю. Д. — канд. юрид. наук, доцент кафедри криміналістики Одеського державного університету внутрішніх справ, наукова спеціальність 12.00.09 — кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза. ORCID 0009-0006-3675-2548

Єгорова Т. М. — старший науковий співробітник Полтавського відділення Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України, голова секції судової психологічної експертизи Науково-консультативної та методичної ради з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України з 2015 р., атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження», стаж експертної діяльності з 2000 р. ORCID 0000-0002-4097-5449

Лисенко А. Б. — голова професійної громадської організації «Колегія поліграфологів України», директор Комітету з освіти правління громадської професійної організації «Міжнародна асоціація професіоналів в поліграфології» (AIPP, Мексика), експерт-аналітик 1 категорії, поліграфолог, підполковник СБУ в запасі. ORCID 0000-0002-8131-9931

Шаповалов В. О. — головний редактор журналу «Оцінка достовірності: наукові дослідження та практика», атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження» (2016 р.), старший науковий співробітник науково-дослідного відділу (проблем психологічного вивчення особового складу) Науково-методичного центру кадрової політики Міністерства оборони України (2020 р.), поліграфолог. ORCID 0009-0004-0472-6201

Савкіна Т. В. — старший науковий співробітник лабораторії почеркознавчих, лінгвістичних, психологічних, мистецтвознавчих досліджень Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» Міністерства юстиції України, атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження», стаж експертної діяльності з 1998 р. ORCID 0009-0007-9784-2253

Савостін О. П. — старший судовий експерт відділу почеркознавчих досліджень лабораторії криміналістичних видів досліджень Одеського науково-дослідного інституту судової експертизи Міністерства юстиції України, психолог — судовий експерт другого кваліфікаційного класу комунальної установи «Одеський обласний медичний центр психічного здоров'я», атестований судовий експерт за спеціальністю 14.1 «Психологічні дослідження», стаж експертної діяльності з 1982 р. ORCID 0009-0003-6666-0247

Безушко С. В. — канд. пед. наук, доцент. ORCID 0009-0008-2069-1642

Вербина Ю. В. — канд. психол. наук, доцент кафедри психології та педагогічної освіти Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика. ORCID 0009-0004-2947-9251

Хлонь О. М. — канд. психол. наук, доцент, доцент кафедри психології та філософії Київського університету інтелектуальної власності та права. ORCID 0000-0001-9733-8531

Зміст

ПЕРЕДМОВА **6**

РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, РЕФЕРАТИ СТАТЕЙ) **9**

1.1. Судово-психологічна експертиза **10**

До 01 вересня 2025 року буде тривати в Україні розробка проекту професійного стандарту 2429 Експерт-психолог судовий **10**

В кримінальному кодексі України є правове поняття уразливого стану в контексті кримінального злочину пов'язаного з торгівлею людьми. Проте, психологічна наука оперує таким поняттям як психологічна вразливість, що може розглядатися як основа правового поня **12**

1.2. Правове та науково-прикладне забезпечення професійної діяльності **15**

***Ханін С. Д.* Юридична ситуація: обвинувачення** не дозволяє захиснику призначити експертизу - шляхи рішення та правового аналізу **15**

***Міністерство юстиції України.* Як зібрати** та подати докази для підтвердження факту батьківства - пояснює Міністерство юстиції України **17**

РОЗДІЛ 2. НОВИНИ ЖУРНАЛУ **19**

В Україні триває розробка проекту професійного стандарту 2490 Поліграфолог **19**

Відшкодування юридичними особами моральної (нематеріальної) шкоди завданої протиправними діями спрямованими на приниження репутації та ділового престижу, підриву довіри до її діяльності **19**

Підпис факсиміле експерта у висновку експерта: правова оцінка **19**

Щире каяття - особливості виявлення в кримінальних провадженнях: правова позиція ККС ВС (справа №199/6365/19) **19**

Моральна шкода. Відшкодування моральної шкоди. Судово-психологічна експертиза моральної шкоди в Україні - особливості українського законодавства **20**

Київський кабінет психофізіологічних досліджень на поліграфі **20**

РОЗДІЛ 3. НОВИНИ ІНЖЕНЕРНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОТЕХНІКИ **22**

Тремометр, лабіліметр і реактометр **22**

ЧИТАЧІ ТАКОЖ ШУКАЮТЬ **24**

Передмова

СЛОВО РЕДАКЦІЇ

Наш журнал — реферативно-науковий. Поряд з авторськими статтями, які вперше публікуються саме тут, ми подаємо реферати вже опублікованих праць: наукових статей, посібників, оглядів судової практики, офіційних документів. Реферат стисло передає зміст першоджерела; біля кожного такого матеріалу є позначка «Реферат», анотація та бібліографічний опис першої публікації. Так журнал показує, що нового з'явилося в науці й практиці, і веде читача до оригіналу.[6]

Шановні колеги! Судова експертиза — професія для тих, хто не зупиняється на першому поясненні. Номер 2025. Том 10, № 2 (56) за березень–квітень 2025 року пропонує 4 матеріали про судово-психологічна експертиза, нормативне регулювання експертизи, права дитини і сімейні спори.

> *Цікавий факт зі світу судової експертизи. 1995 року в Англії та Вельсі створили Національну базу даних ДНК (NDNAD) — першу у світі. Наприкінці 2005 року в ній зберігалося близько 3,45 млн профілів осіб і 263 923 профілі слідів з місць злочинів. У 2025 році минає 30 років від цієї події.*[7]

Можливо, саме ваше дослідження стане наступною сторінкою історії судової експертизи. Читайте, сперечайтеся, пишіть до журналу — і повертайтеся до архіву номерів по нові матеріали.

Редакція журналу

Цифри війни. Війна, яку російська федерація розв'язала проти України, щодня забирає життя. Станом на 30 квітня 2025 р. Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні підтвердила загибель 13 134 цивільних осіб, серед них 701 дітей, і поранення 31 867 цивільних осіб, серед них 2 032 дітей. За кожною цифрою — людська доля, і завдання юридичної психології — допомагати правосуддю встановлювати правду про ці злочини.[8]

Кримінальні провадження. За даними Офісу Генерального прокурора, станом на 16.04.2025 зареєстровано 159 тисяч воєнних злочинів рф.[9]

Шкода державі та громадянам. За спільною оцінкою Уряду України, Світового банку, Європейської комісії та ООН (RDNA4, оприлюднено 25.02.2025), прямі збитки станом на 31.12.2024 сягнули 176 млрд дол. США, а потреби у відновленні й відбудові — 524 млрд дол. США.[10]

Відшкодування і судова експертиза. Реєстр збитків відкрив категорію A2.2 «Зникнення безвісти близького члена сім'ї» (12.03.2025)[11] і ще шість (19.03.2025): вимушене внутрішнє переміщення, тяжкі тілесні ушкодження, сексуальне насильство,

> катування чи нелюдське поводження, позбавлення волі, примусова праця — шкода в цих категоріях здебільшого психологічна.[12]

Рятувальник ДСНС гасить пожежу на підприємстві в Київському районі Харкова після масованої атаки російських безпілотників у ніч на 31 березня 2025 р. Фото: ДСНС України, ліцензія CC BY 4.0.[13]

Наслідки масованої російської атаки ракетами й дронами на Київ у ніч на 24 квітня 2025 р. Фото: ДСНС України, ліцензія CC BY 4.0.[14]

ПАМ'ЯТІ СУДДІ ЛЮБОВІ ХАРЕЧКО

Любов Костянтинівна Харечко — суддя Чернігівського апеляційного суду. На громадських засадах вона була суддею-спікером суду: представляла суддівський корпус у медіа, виступала на телебаченні (суд очолював Геннадій Салай)[15]. Збори суддів Чернігівського апеляційного суду двічі обирали її секретарем судової палати у цивільних справах: 8 жовтня 2018 р.[16] і повторно, на другий строк, 7 жовтня 2021 р.[17] (обидва рази суд очолював Геннадій Салай[18]); раніше цю посаду вона обіймала в Апеляційному суді Чернігівської області[19]. 3 березня 2022 р. поблизу села Рогощі на Чернігівщині російські військові розстріляли автомобіль, у якому вона разом із сином намагалася евакуюватися. Любов Костянтинівна загинула, її син зазнав поранення[20]. Любов Харечко писала вірші — про війну і мир, про материнство, віру, рідну землю і суддівську долю. З березня 2022 р. в кожному номері журналу — один її вірш.

Вірш номера: «Обездолені діти» (06.05.2015)[21]

Читати вірш «Обездолені діти» у збірнику (с. 22) | Збірник у Google Диску

Судді — жертви війни. Станом на 30.04.2025 органи судової влади та судові медіа повідомили, що внаслідок збройної агресії російської федерації загинули щонайменше четверо суддів: Любов Харечко (суддя Чернігівського апеляційного суду, 03.03.2022)[20]; Дмитро Константинов (суддя Красноградського районного суду Харківської області, 29.10.2022)[22]; Анатолій Нагорний (голова Веселівського районного суду Запорізької області, загинув на фронті в листопаді 2023 р.)[23]; Леонід Лобойко (суддя Верховного Суду, 28.09.2024)[24]. За даними Державної судової адміністрації, які в травні 2023 р. оприлюднив голова Ради суддів України, загинули семеро суддів і працівників апаратів судів, ще дев'ятеро зазнали поранень; у лавах ЗСУ тоді служили 54 судді[25]. Пам'ятаємо кожного.

РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, РЕФЕРАТИ СТАТЕЙ)

Позначки: «Анотація» — оригінальний матеріал, уперше оприлюднений у журналі; «Реферат» — стислий виклад праці або офіційного документа, уперше оприлюднених в іншому виданні чи на іншому ресурсі; під кожним рефератом наведено відомості про першу публікацію; наявний DOI зазначено біля відомостей про оприлюднення. Цифри у квадратних дужках відсилають до списку References після кожної публікації: описи за ДСТУ 8302:2015, українські й російські назви подано латиницею (транслітерація за постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2010 № 55), їхній переклад англійською — у квадратних дужках.

Читачеві. За кожною публікацією цього номера стоять реальні справи: кримінальні провадження, сімейні спори, позови про відшкодування моральної шкоди, перевірки із застосуванням поліграфа. Анотація допоможе швидко зорієнтуватися, а повний текст за посиланням відкриє методики, аргументи сторін і правові позиції Верховного Суду, які можуть знадобитися у вашій наступній справі. Читайте, порівнюйте з власною практикою і діліться знайденим з колегами.

1.1. СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

ДО 01 ВЕРЕСНЯ 2025 РОКУ БУДЕ ТРИВАТИ В УКРАЇНІ РОЗРОБКА ПРОЕКТУ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНДАРТУ 2429 ЕКСПЕРТ-ПСИХОЛОГ СУДОВИЙ[1]

Анотація. Редакція журналу інформує про розроблення в Україні проєкту професійного стандарту «Експерт-психолог судовий» (код 2429), що безпосередньо стосується кваліфікаційних вимог до судових експертів-психологів. Розробником виступає громадська спілка «Українська федерація професійних медичних об'єднань», роботу розпочато 20.08.2024 і заплановано завершити до 01.09.2025. Стандарт запропоновано віднести до секції O, розділу 84, групи 84.2, класу 84.23 класифікації видів економічної діяльності; названо відповідальну за розроблення особу та подано посилання на відкриті відомості Національного агентства кваліфікацій про заявки на розроблення професійних стандартів. Повідомлення продовжує попередню публікацію журналу про початок цієї роботи. Фахівцям, які бажають долучитися до процесу, редакція рекомендує практичний посібник Акімової Л., Семигіної Т., Романюка С., Андреєва В., Салка О. і Макаренко Г. «Розроблення професійних стандартів: практичний посібник для професійних спілок» (Київ, 2024). Автори посібника послідовно розкривають етапи розроблення й затвердження професійного стандарту: ініціювання та реєстрацію заявки в Національному агентстві кваліфікацій, формування робочої групи з представників роботодавців, профспілок і освітньої сфери, функціональний аналіз і наповнення структури стандарту (трудові функції, кваліфікації та їх рівні за Національною рамкою кваліфікацій), громадське обговорення тривалістю не менше місяця, перевірку проєкту, внесення до Реєстру кваліфікацій і подальший перегляд. Нормативною основою названо Закон України «Про освіту», Кодекс законів про працю України та Порядок, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 № 373. Окремо висвітлено роль профспілок, які перевіряють проєкти за чек-листами й готують висновки про доопрацювання або погодження; додано зразки пояснювальної записки, довідки про результати обговорення та висновків. Матеріал корисний судовим експертам-психологам, науковцям і професійним об'єднанням, які можуть вплинути на зміст майбутніх кваліфікаційних вимог.

Ключові слова: професійний стандарт, експерт-психолог судовий, судово-психологічна експертиза, Національне агентство кваліфікацій, професійні кваліфікації, розроблення професійних стандартів, професійні спілки, Реєстр кваліфікацій.

Development of the Draft Professional Standard 2429 "Forensic Expert Psychologist" to Continue in Ukraine Until 1 September 2025

Abstract. Professional standards define the competence requirements on which qualifications are built, so a standard for forensic psychologists would directly shape how experts in this field are trained and assessed. This editorial note reports that a draft professional standard "Forensic Expert Psychologist" (code 2429) is being developed in Ukraine by the NGO Ukrainian Federation of Professional Medical Associations. Work began on 20 August 2024 and is scheduled to last until 1 September 2025. The draft is assigned to Section O, Division 84, Group 84.2, Class 84.23 of the classification of economic activities; the person responsible is named, and readers are referred to the National Qualifications Agency's open register of applications. The note follows the journal's earlier report on the launch

of this work. To support participation, the editors recommend the practical guide on developing professional standards for trade unions by Akimova L., Semyhina T., Romaniuk S., Andreiev V., Salko O. and Makarenko H. (Kyiv, 2024). The guide sets out the stages of drafting and approval: registering an application with the National Qualifications Agency, forming a working group of employers, trade unions and educators, functional analysis, defining labour functions and qualification levels, public consultation lasting at least one month, verification, entry into the Register of Qualifications and periodic review. It explains how trade unions review drafts using checklists and provides model documents. The note is of practical value to forensic psychologists, researchers and professional associations.

Keywords: professional standard, forensic expert psychologist, forensic psychological examination, National Qualifications Agency, professional qualifications, trade unions, Register of Qualifications.

Вперше оприлюднено: *сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 01.03.2025.*

Повний текст

Відповідальною особою за розроблення стандарту є Богачев А. Р., контакти: (099) 175 67 18; sufmed21@gmail.com; м. Київ, вул. Майбороди Платона, буд. 8, корп.6, 04050

Журнал раніше повідомляв: Розпочата розробка проєкту професійного стандарту «Експерт-психолог судовий»

Відомості про заявки на розроблення професійних стандартів - https://data.nqa.gov.ua/zaavki-profstandarts/

Бібліографічний опис: Акімова Л., Семигіна Т., Романюк С., Андреєв В., Салко О., Макаренко Г. **Розроблення професійних стандартів: практичний посібник для професійних спілок.** Київ, 2024. 52 с. - URL: https://drive.google.com/file/d/1UA-HTsa78ryOiYGD5SrU9iJ65YiZLctS/view

Анотація: у виданні послідовно розкрито етапи розроблення та затвердження проєктів професійних стандартів, які містять вимоги до професійних кваліфікацій працівників. Особливий наголос зроблено на ролі професійних спілок у процесі розроблення професійного стандарту. У виданні вміщено зразки документів, які можуть бути використані у практичній роботі. Цей посібник призначено для розробників професійних стандартів та тих, хто залучений для процесу перевірки проєктів професійних стандартів.

References

1. Do 01 veresnia 2025 roku bude tryvaty v Ukraini rozrobka proektu profesiinoho standartu 2429 Ekspert-psykholoh sudovyi [Development of the Draft Professional Standard 2429 "Forensic Expert Psychologist" to Continue in Ukraine Until 1 September 2025]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2025. Vol. 10, No. 2 (56). URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/14641-do-01-veresnya-2025-roku-bude-trivati-v-ukrajini-rozrobka-proektu-profesijnogo-standartu-2429-ekspert-psikholog-sudovij (onovlena versiia vid 07.05.2025). [in Ukrainian].

В КРИМІНАЛЬНОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ Є ПРАВОВЕ ПОНЯТТЯ УРАЗЛИВОГО СТАНУ В КОНТЕКСТІ КРИМІНАЛЬНОГО ЗЛОЧИНУ ПОВ'ЯЗАНОГО З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ. ПРОТЕ, ПСИХОЛОГІЧНА НАУКА ОПЕРУЄ ТАКИМ ПОНЯТТЯМ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ВРАЗЛИВІСТЬ, ЩО МОЖЕ РОЗГЛЯДАТИСЯ ЯК ОСНОВА ПРАВОВОГО ПОНЯ[1]

Анотація. Правове поняття уразливого стану особи, яке Кримінальний кодекс України використовує у статтях 149 і 303, редакція журналу пропонує співвіднести з поняттям психологічної вразливості, усталеним у психологічній науці, і розглядає останнє як можливу основу юридичної категорії. Аналіз ґрунтується на тексті примітки 2 до ст. 149 КК України, правовій позиції Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 30 січня 2024 року у справі № 588/1009/22, а також на працях Ingram і Price (2010), Price і Lento (2001) та психологічному словнику Doron і Parot (2007). Психологічну вразливість схарактеризовано як одну з форм психологічної слабкості людини, що відображає психологічний дисбаланс, який порушує афективний, інтелектуальний і соціальний розвиток та функціонування психіки, знижує стійкість до подій і підвищує чутливість до негативних життєвих обставин. Цей термін поступово витісняє старе поняття психічної «схильності», може бути тимчасовим або хронічним, різниться в різних людей і змінюється протягом життя однієї особи. Окремо розмежовано вразливість і психічну «крихкість»: перша є схильністю, що не залежить від волі людини й передбачає можливу «невразливість», друга означає випадковий стан і протиставляється міцності чи стабільності. Законодавче визначення уразливого стану охоплює зумовлений фізичними чи психічними властивостями або зовнішніми обставинами стан, що позбавляє або обмежує здатність особи усвідомлювати свої дії чи керувати ними, ухвалювати самостійні рішення, чинити опір насильницьким чи іншим незаконним діям, а також збіг тяжких особистих, сімейних або інших обставин. Верховний Суд, оцінюючи ступінь тяжкості злочину, вчиненого з порушенням законів і звичаїв війни, урахував вразливий стан цивільного населення, яке виїжджало з окупованих рф територій. Зіставлення психологічного й правового понять корисне судовим експертам-психологам і юристам, які працюють зі справами про торгівлю людьми та злочини проти цивільного населення.

Ключові слова: уразливий стан, психологічна вразливість, психічна крихкість, торгівля людьми, стаття 149 КК України, судово-психологічна експертиза, порушення законів та звичаїв війни, Верховний Суд.

The Criminal Code of Ukraine Contains the Legal Concept of a Vulnerable State in the Context of Human Trafficking, While Psychology Operates with the Concept of Psychological Vulnerability, Which May Be Regarded as the Basis of the Legal Concept

Abstract. Ukrainian criminal law uses the concept of a person's vulnerable state in Articles 149 (human trafficking) and 303 of the Criminal Code, whereas psychology works with the broader notion of psychological vulnerability. This editorial paper compares the two concepts and suggests that psychological vulnerability may serve as the basis of the legal category. The analysis draws on Note 2 to Article 149 of the Criminal Code of Ukraine, a ruling of the Criminal Cassation Court of the Supreme Court of 30 January 2024 in case No. 588/1009/22, the works of Ingram and Price (2010) and Price and Lento (2001), and the dictionary of psychology by Doron and Parot (2007). Psychological vulnerability

is described as a form of psychological weakness reflecting an imbalance that disrupts affective, intellectual and social development and functioning, lowers resilience and heightens sensitivity to negative life events. The term is replacing the older notion of psychic predisposition; it may be temporary or chronic and changes across a person's life. Vulnerability, a predisposition independent of the person's will that presupposes possible invulnerability, is distinguished from psychological fragility, a contingent state opposed to robustness. The statutory definition covers a state caused by physical or mental characteristics or external circumstances that deprives or limits the ability to understand or control one's actions, make independent decisions and resist violence or other unlawful acts, as well as a combination of grave personal or family circumstances. The Supreme Court considered the vulnerable state of civilians leaving territories occupied by russia when assessing the gravity of a crime committed in violation of the laws and customs of war. The comparison helps forensic psychologists and lawyers in trafficking cases.

Keywords: vulnerable state, psychological vulnerability, psychological fragility, human trafficking, Criminal Code of Ukraine, forensic psychological examination, laws and customs of war, Supreme Court.

Вперше оприлюднено: *сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 23.03.2025.*

Повний текст

Термін психологічної вразливості має тенденцію замінювати старе поняття психічної «схильності» людини до якоїсь негативної дії. Він може бути тимчасовим або хронічним і значно варіюється від одного пацієнта до іншого. Уразливість одного і того ж суб'єкта змінюється протягом його життя. Слід поставити під сумнів існування стану «психологічної вразливості» та психологічної “крихкості”, які не є синонімами, перше - це факт схильності до того, що не залежить від волі людини...» , «крихкість» означає випадковий стан. «Психологічна вразливість» передбачає існування можливої “невразливості”, при цьому крихкість протиставляється міцності або стабільності. У психологічній науці щодо психіки дедалі частіше зустрічається вираз «психічна крихкість» (ANESM, UNAFAM).

Джерела:

- Ingram, R. E., & Price, J. M. (Eds.). (2010). Vulnerability to psychopathology: Risk across the lifespan (2nd ed.). - New York, The Guilford Press., - 524 p.
- Price, J. M., & Lento, J. (2001). The nature of child and adolescent vulnerability: History and definitions. In R. E. Ingram & J. M. Price (Eds.), Vulnerability to psychopathology: Risk across the lifespan (pp. 20–38). The Guilford Press.
- Dictionnaire de psychologie ; Person as author. Doron, Roland; Parot, Françoise. 2nd ed. - Paris, 2007. - Collation. 756 p.

Правова позиція ВС (постанова ККС ВС від 30 січня 2024 року у справі № № 588/1009/22 (Провадження № 51-2 ск 24): Оцінюючи під час призначення покарання ступінь тяжкості кримінального правопорушення, суди керувалися не лише формальними критеріями, визначеними у ст. 12 КК, а і врахували реальний ступінь небезпеки відповідних діянь для інших осіб, інтересів держави, суспільства з огляду на особливості конкретного злочину, вчиненого у порушення законів та звичаїв війни щодо цивільного населення, яке виїжджало з окупованих рф територій та мало у зв`язку з цим вразливий стан.

Примітка 2 статті 149 КК України. У статтях 149 та 303 цього Кодексу під уразливим станом особи слід розуміти зумовлений фізичними чи психічними властивостями або зовнішніми обставинами стан особи, який позбавляє або обмежує її здатність усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними, приймати за своєю волею самостійні рішення, чинити опір насильницьким чи іншим незаконним діям, збіг тяжких особистих, сімейних або інших обставин.

References

1. V kryminalnomu kodeksi Ukrainy ye pravove poniattia urazlyvoho stanu v konteksti kryminalnoho zlochynu poviazanoho z torhivleiu liudmy. Prote, psykholohichna nauka operuie takym poniattiam yak psykholohichna vrazlyvist, shcho mozhe rozghliadatysia yak osnova pravovoho ponia [The Criminal Code of Ukraine Contains the Legal Concept of a Vulnerable State in the Context of Human Trafficking, While Psychology Operates with the Concept of Psychological Vulnerability, Which May Be Regarded as the Basis of the Legal Concept]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2025. Vol. 10, No. 2 (56). URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/14839-v-kriminalnomu-kodeksi-e-pravove-ponyattya-urazlivogo-stanu-v-konteksti-kriminalnogo-zlochinu-pov-yazanogo-z-torgivleyu-lyudmi-prote-psikhologichna-nauka-operue-takim-ponyattyam-yak-psikhologichna-vrazlivist-shcho-mozhe-rozglyadatisya-yak-osnova-pravovogo-ponyattya-urazlivogo-stanu (onovlena versiia vid 23.03.2025). [in Ukrainian].

1.2. ПРАВОВЕ ТА НАУКОВО-ПРИКЛАДНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ЮРИДИЧНА СИТУАЦІЯ: ОБВИНУВАЧЕННЯ НЕ ДОЗВОЛЯЄ ЗАХИСНИКУ ПРИЗНАЧИТИ ЕКСПЕРТИЗУ - ШЛЯХИ РІШЕННЯ ТА ПРАВОВОГО АНАЛІЗУ[1]

Ханін С. Д.

Реферат. Ханін С. Д., адвокат і керуючий партнер Amber Law Company, аналізує на сторінках видання «Закон і Бізнес» ситуацію з провадження, підсудного Вищому антикорупційному суду: детектив відмовив захиснику в клопотанні про призначення експертизи матеріалів негласних слідчих (розшукових) дій, а слідчий суддя ВАКС залишив скаргу на таку постанову без задоволення. Вихідною тезою автора є рівність можливостей сторін обвинувачення і захисту щодо проведення експертиз. Слідчий суддя вважав, що захист не навів конкретних обставин, які викликають сумнів у достовірності протоколів НСРД, перевірка записів на ознаки монтажу, неприродні паузи чи невідповідність міміки й звукового ряду на стадії розгляду скарги неможлива, а відомості про технічні засоби фіксації становлять державну таємницю; при цьому він послався на постанови Верховного Суду від 20.05.2020 у справі № 585/1899/17 та від 07.10.2020 у справі № 725/1199/19. Автор послідовно спростовує ці аргументи. По-перше, висновки касаційного суду, обмеженого ст. 433 КПК України, стосуються оцінки доказів під час ухвалення вироку, тоді як слідчий суддя має вирішити, чи є підстави для експертизи з метою перевірки допустимості доказу й забезпечення права на захист і змагальності. По-друге, Верховний Суд допускав обґрунтування сумнівів технічними висновками спеціалістів, захист такий висновок надав, проте слідчий суддя процитував позицію вибірково. По-третє, ознаки втручання в аудіо- чи відеозапис можуть бути непомітними під час прослуховування або перегляду, і виявити їх здатен саме експерт, до того ж на досудовому розслідуванні. По-четверте, з посиланням на ст. 246 і 266 КПК автор показує, що за наявності обґрунтованих підстав носії інформації та технічні засоби можуть досліджувати спеціалісти або експерти. Ханін С. Д. доходить висновку, що заперечення ВАКС, НАБУ і САП проти експертиз, яких просить захист, за умови, що детективи призначають експертизи на власний розсуд, не мають належного обґрунтування. Матеріал корисний адвокатам, слідчим суддям і судовим експертам у галузі дослідження звукозаписів і відеозаписів.

Ключові слова: призначення експертизи, сторона захисту, рівність сторін, негласні слідчі (розшукові) дії, слідчий суддя, Вищий антикорупційний суд, автентичність звукозапису, висновок спеціаліста, державна таємниця, змагальність.

Legal Situation: The Prosecution Prevents the Defence from Ordering an Expert Examination – Ways of Resolution and Legal Analysis

Khanin S. D.

Abstract. In this commentary, first published in the legal weekly Zakon i Biznes, attorney Semen Khanin (Khanin S. D.), managing partner of Amber Law Company, analyses a case before the High Anti-Corruption Court in which a detective refused a defence motion to order an expert examination of covert investigative action records and the investigating judge dismissed the defence complaint. The

judge reasoned that the defence had not shown concrete grounds to doubt the authenticity of the records, that checking them for editing, unnatural pauses or audio-visual mismatches was impossible at that stage, and that details of recording equipment are a state secret, relying on Supreme Court rulings of 20 May 2020 (case No. 585/1899/17) and 7 October 2020 (case No. 725/1199/19). The author argues, first, that these cassation rulings, limited by Article 433 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, concern the evaluation of evidence at trial, whereas an investigating judge must decide whether there are grounds for an examination to test admissibility and secure the right to defence. Second, the Supreme Court accepted that doubts may be substantiated by specialists' technical opinions, and the defence had submitted one, which the judge disregarded through selective quotation. Third, tampering may be undetectable by listening or viewing and can be established by an expert during the pre-trial investigation. Fourth, Articles 246 and 266 of the Code allow storage media and devices to be examined by specialists or experts where justified. The author concludes that refusing defence-requested examinations while detectives order any examinations they see fit lacks justification. The analysis is useful for defence lawyers, investigating judges and audio and video forensic experts.

Keywords: expert examination, defence, equality of arms, covert investigative actions, investigating judge, High Anti-Corruption Court, authenticity of recordings, specialist opinion, state secret, adversarial proceedings.

Першоджерело: *Ханін С. Д. Закон і Бізнес. Реферат оприлюднено в журналі 23.03.2025.*

References

1. Khanin S. D. Yurydychna sytuatsiia: obvynuvachennia ne dozvoliaie zakhysnyku pryznachyty ekspertyzu - shliakhy rishennia ta pravovoho analizu [Legal Situation: The Prosecution Prevents the Defence from Ordering an Expert Examination – Ways of Resolution and Legal Analysis] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2025. Vol. 10, No. 2 (56). URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/14840-yuridichna-situatsiya-obvinuvachennya-ne-dozvolyae-zakhisniku-priznachiti-ekspertizu-shlyakhi-rishennya-ta-pravovogo-analizu (onovlena versiia vid 23.03.2025). [in Ukrainian].

ЯК ЗІБРАТИ ТА ПОДАТИ ДОКАЗИ ДЛЯ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ФАКТУ БАТЬКІВСТВА - ПОЯСНЮЄ МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ[1]

Міністерство юстиції України

Реферат. Міністерство юстиції України в роз'ясненні, поширеному порталом «Судова влада України» (інформація станом на 12.04.2025), систематизує докази, які можна подати до суду для встановлення факту батьківства. Підставою для визнання батьківства, за поясненням відомства, є будь-які відомості, що засвідчують походження дитини від певної особи. Серед доказів названо письмові, речові та електронні документи, висновки експертів і пояснення свідків; до заяви можна долучити сімейні фото, листи, анкети, судові рішення, витяги з домових книг, довідки органів ДРАЦС про неможливість поновлення записів чи внесення до них змін, а також пояснення свідків про взаємини заявника з померлим. Перелік не є вичерпним. Центральне місце в роз'ясненні посідає судово-генетична (судово-імунологічна) експертиза: її висновок може бути підставою для категоричного висновку про батьківство, а ДНК-експертизу названо найпереконливішим доказом із точністю до 99,99 %. Описано порядок дослідження: зразки ДНК дитини порівнюють зі зразками батьків, матеріал зазвичай відбирають ротовим мазком, хоча можна використати нігті чи волосся; процедура охоплює збирання матеріалу, доставку до лабораторії, аналіз і підготовку висновку, а строки залежать від лабораторії й тривають від кількох днів до місяця. Експертну установу сторони обирають за взаємною згодою, а якщо згоди немає, її визначає суд; за потреби суд може доручити підготовку одного висновку кільком експертам. Якщо батько помер і зразків його ДНК немає, суд може призначити посмертну молекулярно-генетичну експертизу з ексгумацією. Мін'юст наголошує, що суд оцінює всі докази в сукупності з погляду належності, допустимості, достовірності та взаємозв'язку, і жоден доказ не має наперед установленої сили. Роз'яснення може слугувати стислою пам'яткою для адвокатів, суддів і судових експертів у справах про батьківство, хоча конкретних норм Сімейного та Цивільного процесуального кодексів України в ньому не наведено.

Ключові слова: встановлення факту батьківства, докази, ДНК-експертиза, судово-генетична експертиза, молекулярно-генетична експертиза, посмертна експертиза, оцінка доказів, цивільний процес, Міністерство юстиції України.

How to Collect and Submit Evidence to Establish Paternity: Explanations of the Ministry of Justice of Ukraine

Ministerstvo yustytsii Ukrainy.

Abstract. Establishing paternity in court often turns on forensic genetic evidence alongside other means of proof. This explanatory note of the Ministry of Justice of Ukraine, disseminated through the Judiciary of Ukraine portal (information as of 12 April 2025), sets out the evidence that may be submitted in paternity cases. Any information confirming that a child descends from a particular person may ground recognition of paternity. Evidence includes written, physical and electronic documents, expert opinions and witness statements; applicants may submit family photographs, letters, questionnaires, court decisions, house register extracts, certificates of civil registry offices on the impossibility of restoring or amending records, and testimony on the relationship between the applicant and the deceased. The list is open. Particular weight is given to forensic genetic and immunological examination: its findings may support a categorical conclusion on paternity, and DNA analysis, with reported accuracy of up to 99.99%, is described as the most persuasive evidence. The procedure in-

volves sample collection, usually by buccal swab but also from nails or hair, transport to a laboratory, analysis and preparation of the opinion, taking from several days to a month. The parties choose the expert institution by mutual consent; otherwise the court decides, and it may assign several experts to prepare a single opinion. Where the alleged father has died and no samples exist, a post-mortem molecular genetic examination with exhumation may be ordered. The court evaluates all evidence in its totality, and no item has predetermined weight. The note is a concise reference for lawyers, judges and forensic experts.

Keywords: establishment of paternity, evidence, DNA examination, forensic genetic examination, molecular genetic examination, post-mortem examination, evaluation of evidence, civil procedure, Ministry of Justice of Ukraine.

Першоджерело: *Міністерство юстиції України. Як зібрати та подати докази для підтвердження факту батьківства. Судова влада України. Інформація станом на 12.04.2025. Реферат оприлюднено в журналі 14.04.2025.*

References

1. Ministerstvo yustytsii Ukrainy. Yak zibraty ta podaty dokazy dlia pidtverdzhennia faktu batkivstva - poiasniuie Ministerstvo yustytsii Ukrainy [How to Collect and Submit Evidence to Establish Paternity: Explanations of the Ministry of Justice of Ukraine] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2025. Vol. 10, No. 2 (56). URL: https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/15043-yak-zibrati-ta-podati-dokazi-dlya-pidtverdzhennya-faktu-batkivstva---poyasnyuye-ministerstvo-yusticiyi-ukrayini (onovlena versiia vid 14.04.2025). [in Ukrainian].

РОЗДІЛ 2. НОВИНИ ЖУРНАЛУ

В Україні триває розробка проекту професійного стандарту 2490 Поліграфолог[1]

01.03.2025

Короткий зміст. За даними Національного агентства кваліфікацій, з 28 серпня 2024 року в Україні розробляють проєкт професійного стандарту 2490 «Поліграфолог»; розробник — Науково-методичний центр кадрової політики Міністерства оборони України, орієнтовний строк завершення — 30 вересня 2025 року. Нагадано порядок подання заявок на розроблення стандартів за постановою КМУ від 11 жовтня 2021 року № 1063 і подано опис практичного посібника Л. Акімової та співавторів (2024). Згадано, що професію «Поліграфолог» уведено до Національного класифікатора професій ДК 003:2010 зміною № 10 від 25 жовтня 2021 року.

Відшкодування юридичними особами моральної (нематеріальної) шкоди завданої протиправними діями спрямованими на приниження репутації та ділового престижу, підриву довіри до її діяльності[2]

23.03.2025

Короткий зміст. Матеріал узагальнює публікації керуючої партнерки ЮФ «L&A Group» Ганни Вангородської та порталу ProstopravoUA про відшкодування моральної шкоди юридичним особам за приниження ділової репутації. Автори спираються на статтю 152 Конституції України, статті 91, 277, 299, 1166, 1167 ЦК України, постанову Пленуму Верховного Суду України від 31 березня 1995 року № 4 та інформаційний лист ВГСУ від 28 березня 2007 року № 01-8/184. Основним критерієм розміру відшкодування пропонують вважати зменшення вартості нематеріальних активів юридичної особи, наголошуючи, що цей розмір може змінюватися від подання позову до ухвалення рішення.

Підпис факсиміле експерта у висновку експерта: правова оцінка[3]

23.03.2025

Короткий зміст. Подано правовий аналіз юриста ЛІГА.net Владислава Штики від 9 січня 2022 року щодо факсиміле у висновку експерта. Автор вважає, що факсимільне відтворення підпису порушує процесуальну форму (ч. 3 ст. 101, ч. 3 ст. 102 КПК України, п. 4.15 Інструкції № 53/5) і робить висновок недопустимим доказом, а допит експерта цього недоліку не усуває. Водночас сама вказівка на факсиміле для судів є припущенням: його треба довести технічною експертизою документа (дослідженням друкарських форм), а не почеркознавчою. Наведено постанови Верховного Суду та приклади, де суди відхиляли такі доводи як недоведені.

Щире каяття - особливості виявлення в кримінальних провадженнях: правова позиція ККС ВС (справа №199/6365/19)[4]

23.03.2025

Короткий зміст. Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду у справі № 199/6365/19 скасував ухвалу апеляційного суду, який звільнив від відбування покарання з випробуванням (ст. 75 КК України) водія, засудженого за ст. 286 КК за ДТП у стані алкогольного сп'яніння. Апеляційний суд урахував щире каяття, відшкодування шкоди, позицію потерпілого та малолітню дитину. ВС зазначив, що щире каяття — не формальне визнання вини, а психічний стан особи, який має підтверджуватися конкретними діями; засуджений же оскаржував вирок і просив закрити провадження. Справу направлено на новий апеляційний розгляд.

Моральна шкода. Відшкодування моральної шкоди. Судово-психологічна експертиза моральної шкоди в Україні - особливості українського законодавства[5]

02.04.2025

Короткий зміст. Матеріал пояснює поняття моральної шкоди, її форми (фізичний біль, душевні страждання, приниження честі, гідності та ділової репутації) і способи доведення: показання свідків, характеристики, медичні документи, довідки від психолога, висновок судово-психологічної експертизи. Автор наголошує, що закон не встановлює ні мінімального, ні максимального розміру відшкодування, а атестовані Мін'юстом судові експерти-психологи можуть розраховувати орієнтовний грошовий розмір страждань; остаточно його визначає суд. Розглянуто строки позовної давності (3 роки, 1 рік, 3 місяці), їх продовження на час воєнного стану та оподаткування відшкодування.

Київський кабінет психофізіологічних досліджень на поліграфі[6]

22.04.2025

Короткий зміст. Матеріал представляє Київський кабінет психофізіологічних досліджень на поліграфі, яким керує канд. психол. наук, доцент, судовий експерт-психолог (поліграфолог) Назаров О. А., представник Міжнародного співтовариства поліграфологів (ISOPE, США) в Україні. Кабінет обстежує дорослих і дітей з 11 років на класичних поліграфах, EyeDetect і детекторі ЕДА «DPulse», консультує й готує висновки, зокрема судово-психологічної експертизи. Наведено перелік 23 курсів підвищення кваліфікації за 2016–2024 роки (188 академічних годин) з посиланням на стандарт ASTM E2064-00 (2014). Наголошено, що результати поліграфа оцінюють разом з іншими доказами.

References

1. V Ukraini tryvaie rozrobka proektu profesiinoho standartu 2490 Polihrafoloh [Development of the Draft Professional Standard 2490 "Polygraph Examiner" Continues in Ukraine]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2025. 1 berez. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/14640-v-ukrajini-trivae-rozrobka-proektu-profesijnogo-standartu-2490-poligrafolog (onovlena versiia vid 07.05.2025). [in Ukrainian].

2. Vidshkoduvannia yurydychnymy osobamy moralnoi (nematerialnoi) shkody zavdanoi protypravnymy diiamy spriamovanymy na prynyzhennia reputatsii ta dilovoho prestyzhu, pidryvu doviry do yii diialnosti [Compensation by Legal Entities for Non-Pecuniary (Moral) Damage Caused by Unlawful Actions Aimed at Damaging Reputation and Business Prestige and Undermining Confidence in Their Activities]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia

polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2025. 23 berez. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/14844-vidshkoduvannya-yuridichnimi-osobami-moralnoji-nematerialnoji-shkodi-zavdannoji-protipravnimi-diyami-spryamovanimi-na-prinizhennya-reputatsiji-ta-dilovogo-prestizhu-pidrivu-doviri-do-jiji-diyalnosti (onovlena versiia vid 29.03.2025). [in Ukrainian].

3. Pidpys faksymile eksperta u vysnovku eksperta: pravova otsinka [An Expert's Facsimile Signature in an Expert Opinion: A Legal Assessment]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2025. 23 berez. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/14842-pidpis-faksimile-eksperta-u-visnovku-eksperta-pravova-otsinka (onovlena versiia vid 23.03.2025). [in Ukrainian].

4. Shchyre kaiattia - osoblyvosti vyiavlennia v kryminalnykh provadzhenniakh: pravova pozytsiia KKS VS (sprava №199/6365/19) [Sincere Repentance – Features of Its Establishment in Criminal Proceedings: Legal Position of the Criminal Cassation Court of the Supreme Court (Case No. 199/6365/19)]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2025. 23 berez. URL: https://expertize-journal.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=14843 (onovlena versiia vid 23.03.2025). [in Ukrainian].

5. Moralna shkoda. Vidshkoduvannia moralnoi shkody. Sudovo-psykholohichna ekspertyza moralnoi shkody v Ukraini - osoblyvosti ukrainskoho zakonodavstva [Non-Pecuniary Damage. Compensation for Non-Pecuniary Damage. Forensic Psychological Examination of Non-Pecuniary Damage in Ukraine – Features of Ukrainian Legislation]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2025. 2 kvit. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/14959-moralna-shkoda-vidshkoduvannya-moralnoji-shkodi (onovlena versiia vid 02.04.2025). [in Ukrainian].

6. Kyivskyi kabinet psykhofiziolohichnykh doslidzhen na polihrafi [Kyiv Office of Psychophysiological Polygraph Examinations]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2025. 22 kvit. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/15112-kijivskij-kabinet-psikhofiziologichnikh-doslidzhen-na-poligrafi (onovlena versiia vid 05.05.2025). [in Ukrainian].

РОЗДІЛ 3. НОВИНИ ІНЖЕНЕРНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПСИХОТЕХНІКИ

АПАРАТУРНІ МЕТОДИКИ

Тремометр, лабіліметр і реактометр

Психофізіологічний апаратурний комплекс із трьох психометричних приладів — тремометра, лабіліметра й реактометра — з травня 2024 року працює в Київському кабінеті психологічної діагностики та допомоги.

Кабінет створено на базі робочого місця атестованого Міністерством юстиції України судового експерта-психолога; тут вимірюють індивідуальну психофізіологічну реакцію водія простого й складного типу. Щоб працювати на комплексі, керівник кабінету, кандидат психологічних наук, доцент О. А. Назаров 2024 року пройшов підвищення кваліфікації з інженерної психології й отримав статус сертифікованого користувача [1].

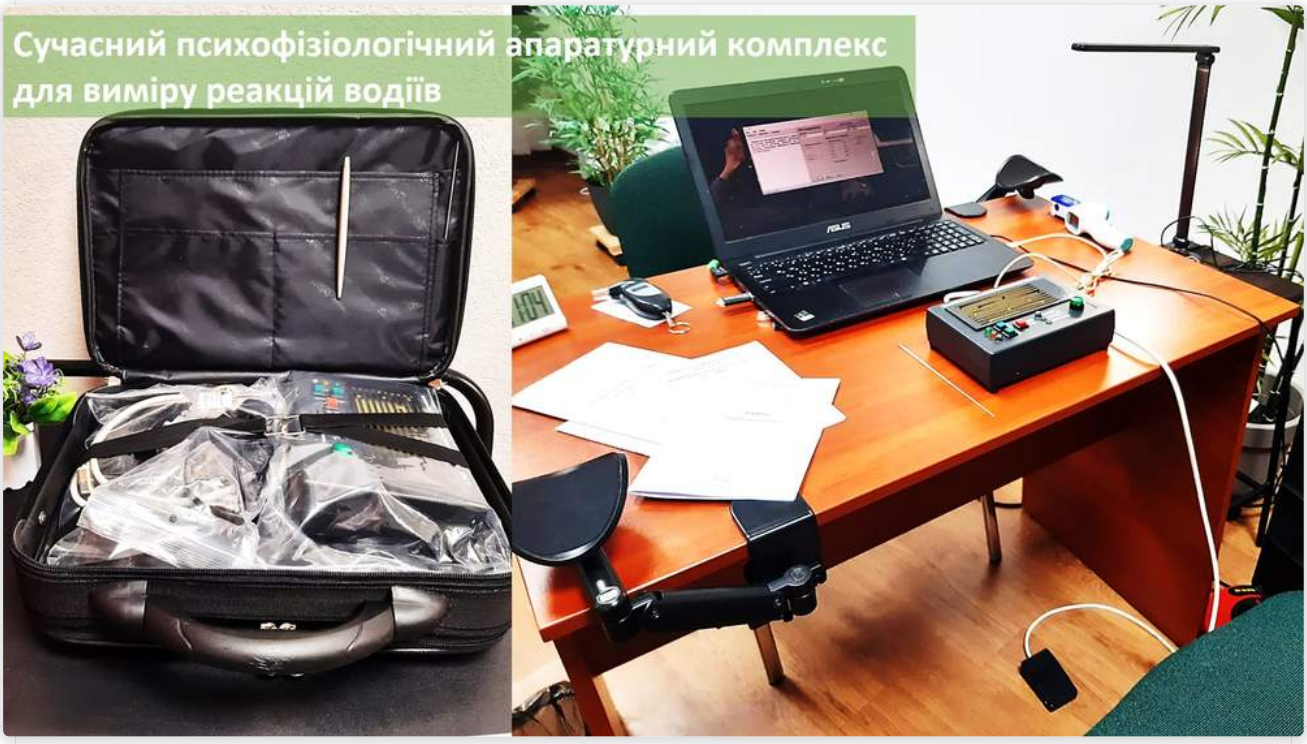

Психофізіологічний апаратурний комплекс для вимірювання реакцій водія [2]

Тремометр вимірює параметри динамічного тремору рук під час точних рухів; за ними роблять висновок про стійкість до психофізичних навантажень і скоординованість психомоторики. Лабіліметр досліджує лабільність нервової системи за критичною частотою злиття світлових спалахів. Реактометр вимірює час простої та складної сенсомоторної реакції на світловий і/або звуковий сигнал — як на появу, так і на зникнення сигналу, одиничним сигналом або серією з 10 відповідей, окремо для правої й лівої руки та ноги [2].

Швидкість, км/г	Час реакції водія, секунди та зупиночний шлях, метри					
	0,5	0,8	1,0	1,2	1,5	2,0
10	1,38	2,22	2,77	3,33	4,16	5,55
20	2,78	4,44	5,55	6,66	8,33	11,10
30	4,16	6,68	8,33	9,99	12,46	16,66
40	5,55	8,88	11,11	13,33	16,66	22,22
50	6,94	11,10	13,88	16,66	20,82	27,77
60	8,33	13,33	16,66	19,99	24,99	33,32
70	9,72	15,55	19,44	23,33	29,16	38,88
80	11,11	17,17	22,22	26,66	33,33	44,44
90	12,50	20,00	25,00	30,00	37,50	50,00
100	13,88	22,22	27,77	32,32	41,65	55,54

Шлях автомобіля залежно від швидкості й часу реакції водія [2]

Для експертизи ДТП це має практичне значення: середній час реакції водіїв коливається від 0,3 до 1,5 с, а в окремих випадках сягає 2,5 с. Виміряні показники множать на табличні коефіцієнти для різних дорожніх ситуацій, щоб індивідуалізувати результат з урахуванням реальних умов пригоди [2].

References

1. Novyny u sferi spetsialnykh znan: vykorystannia instrumentalnoho obladnannia dlia vymiriuvannia indyvidualnoi psykhofiziolohichnoi reaktsii vodiia prostoho ta skladnoho typu na bazi Kyivskoho kabinetu psykholohichnoi diahnostyky ta dopomohy. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2024. 26 trav. URL: https://expertize-journal.org.ua/vsi-ogoloshennya/12402-instrumentalne-obladnannya-dlya-vimiryuvannya-individualnoji-psikhofiziologichnoji-reaktsiji-vodiya-prostogo-ta-skladnogo-tipu-vikoristovuetsya-na-bazi-kijivskogo-kabinetu-psikhologichnoji-diagnostiki-ta-dopomogi (onovlena versiia vid 28.05.2024). [in Ukrainian].

2. Kyivskym kabinetom psykholohichnoi diahnostyky ta dopomohy provodytsia vymiriuvannia indyvidualnoho chasu reaktsii vodiia v umovakh DTP, obstavyny yakoi rozsliduiutsia v ramkakh spravy [The Kyiv Office of Psychological Diagnostics and Assistance Measures a Driver's Individual Reaction Time in the Conditions of a Road Traffic Accident Investigated Within a Case]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. 2024. 24 trav. URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/12401-kijivskim-kabinetom-psikhologichnoji-diagnostiki-ta-dopomogi-provoditsya-vimiryuvannya-individualnogo-chasu-reaktsiji-vodiya-v-umovakh-dtp-yake-e-vazhlivim-u-spravi (onovlena versiia vid 28.05.2024). [in Ukrainian].

ЧИТАЧІ ТАКОЖ ШУКАЮТЬ

В ІНТЕРНЕТІ

Пошукові запити зі словом «експертиза», які найчастіше вводили користувачі Google в Україні у березні–квітні 2025 р. — у період виходу цього номера[26]:

№	Запит	Індекс
1	судова експертиза	100
2	судово медична експертиза	43
3	кпк	34
4	почеркознавча експертиза	25
5	експертиза проектної документації	21
6	трасологічна експертиза	16
7	лінгвістична експертиза	15

Індекс популярності Google Trends: 100 — найчастіший запит періоду, решта — у відсотках від нього. Абсолютної кількості пошуків Google не оприлюднює. Найшвидше зростали запити: «експертиза проектної документації» (+250 %), «трасологічна експертиза» (+60 %), «судово медична експертиза» (+40 %).

У ЖУРНАЛІ

Матеріали цього номера, які читачі відкривали найчастіше, — кількість переглядів їхніх сторінок на сайті журналу станом на 06.11.2026:

№	Матеріал	Переглядів
1	Відшкодування юридичними особами моральної (нематеріальної) шкоди завданої протиправними діями спрямованими на приниження репутації та ділового престижу, підриву довіри до її діяльності	2 661
2	Підпис факсиміле експерта у висновку експерта: правова оцінка	2 364
3	Моральна шкода. Відшкодування моральної шкоди. Судово-психологічна експертиза моральної шкоди в Україні – особливості українського законодавства	1 994
4	Тремометр, лабіліметр і реактометр	1 338
5	Щире каяття – особливості виявлення в кримінальних провадженнях: правова позиція ККС ВС (справа №199/6365/19)	1 203

Лічильник сайту журналу рахує всі відкриття сторінки матеріалу від дня її оприлюднення. Перегляди саме за період виходу номера журнал фіксує з листопада 2026 р.

Станьте автором журналу. Редакція приймає статті науковців, судових експертів, адвокатів, психологів і здобувачів наукових ступенів з юридичної психології, судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та спеціальних знань у юридичній прак-

тиці. Публікація безкоштовна, статтям редакція присвоює DOI, а читають їх ті, хто щодня працює в судах. Приєднуйтеся до спільноти судових експертів і дослідників: вимоги до статей і тез див. у розділі «Вимоги до оформлення»[27].

Потрібен судовий експерт? Якщо у справі, яку розглядає суд, виникли питання, що потребують спеціальних знань у галузі психології, зокрема щодо моральних страждань, психологічного стану учасника процесу, інтересів дитини чи психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа, зверніться до редакції. Допоможемо визначитися з видом експертизи, сформулювати питання експертові й знайти фахівця з належною кваліфікацією. Запит — через форму «Консультація» на сайті журналу[28] або за телефоном +38 (093) 476-72-60.

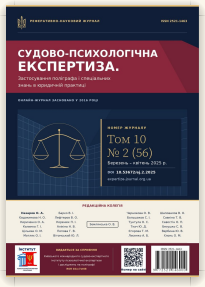

Як цитувати номер

Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці : реферативно-науковий online журнал. 2025. Т. 10, № 2 (56). 30 с. DOI: https://doi.org/10.53672/ej.2.2025. URL: https://expertize-journal.org.ua/nomera/19785-2025-2-61.

References

1. Pro metu stvorennia Internet-vydannia [On the Purpose of Creating the Online Publication]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/o-celyah (onovlena versiia vid 29.06.2022). [in Ukrainian].

2. Kyivskyi mizhnarodnyi sudovo-ekspertnyi instytut psykholohichnoi ekspertyzy i doslidzhen na polihrafi [Kiev International Forensic Expert Institute of Psychological Expertise and Researchs on Polygraph, LLC] : zapys u reiestri naukovykh orhanizatsii Research Organization Registry (ROR). URL: https://ror.org/02xc7et08 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

3. Vytiah z Yedynoho derzhavnoho reiestru veteraniv viiny vid 31.10.2026 № 31102026-00003569 [Extract from the Unified State Register of War Veterans of 31.10.2026 No. 31102026-00003569] : vidomosti pro subiekta veteranskoho pidpryiemnytstva (Nazarov Oleh Anatoliiovych) / Ministerstvo u spravakh veteraniv Ukrainy. Opryliudneno na storintsi "Pro naukovo-referatyvne vydannia" saitu zhurnalu. URL: https://expertize-journal.org.ua/o-nauchnom-izdanii (onovlena versiia vid 08.11.2026). [in Ukrainian].

4. Redaktsiina kolehiia [Editorial Board]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/redaktsijna-kolegiya (onovlena versiia vid 09.11.2026). [in Ukrainian].

5. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi [Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice]. 2025. Vol. 10, No. 2 (56). DOI: https://doi.org/10.53672/ej.2.2025. [in Ukrainian].

6. DSTU 3017:2015. Informatsiia ta dokumentatsiia. Vydannia. Osnovni vydy. Terminy ta vyznachennia poniat [Information and Documentation. Publications. Main Types. Terms and Definitions]. [Chynnyi vid 2016-07-01]. Vyd. ofits. Pp. 4.14.2.2, 4.14.2.7. Referaty prats, opryli-

udnenykh ranishe, podano iz zaznachenniam imeni avtora ta dzherela zapozychennia vidpovidno do p. 1 ch. 2 st. 22 Zakonu Ukrainy "Pro avtorske pravo i sumizhni prava" vid 01.12.2022 № 2811-IX; akty orhaniv derzhavnoi vlady ta ofitsiini dokumenty sudovoho kharakteru ne okhoroniaiutsia avtorskym pravom (p. 3 ch. 1 st. 8 tsoho Zakonu). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20 (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

7. The National DNA Database. POSTnote 258, UK Parliamentary Office of Science and Technology (February 2006). URL: https://webtest.parliament.uk/globalassets/documents/post/postpn258.pdf (data zvernennia: 04.11.2026).

8. HRMMU/OHCHR, "Ukraine: Protection of civilians in armed conflict — April 2025 update" (opubl. 07–08.05.2025). URL: https://ukraine.ohchr.org/sites/default/files/2025-05/Ukraine%20-%20protection%20of%20civilians%20in%20armed%20conflict%20%28April%20%202025%29_ENG.pdf (data zvernennia: 04.11.2026).

9. Z pochatku povnomasshtabnoi viiny v Ukraini zareiestruvaly 159 tysiach voiennykh zlochyniv [Since the Start of the Full-Scale War, 159,000 War Crimes Have Been Registered in Ukraine]. Ukrinform. 2025. 16 kvit. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3982821-z-pocatku-povnomasstabnoi-vijni-v-ukraini-zareestruvali-159-tisac-voennih-zlociniv-ofis-genprokurora.html (data zvernennia: 08.11.2026). [in Ukrainian].

10. Updated Ukraine Recovery and Reconstruction Needs Assessment Released. World Bank : press release. 2025. 25 Feb. URL: https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2025/02/25/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment-released (data zvernennia: 08.11.2026).

11. Reiestr zbytkiv dlia Ukrainy vidkryv podannia zaiav shchodo znyknennia bezvisty blyzkoho chlena simi [The Register of Damage for Ukraine Opened Claims for a Missing Immediate Family Member]. Reiestr zbytkiv dlia Ukrainy. 2025. 12 berez. URL: https://rd4u.coe.int/uk/-/register-of-damage-for-ukraine-now-accepting-claims-for-missing-immediate-family-members (data zvernennia: 08.11.2026). [in Ukrainian].

12. Register of Damage for Ukraine Announces the Opening of New Claim Categories for Involuntary Internal Displacement and Violations of Personal Integrity. Council of Europe. 2025. 19 Mar. URL: https://www.coe.int/en/web/portal/-/register-of-damage-for-ukraine-announces-the-opening-of-new-claim-categories-for-involuntary-internal-displacement-and-violations-of-personal-integrity (data zvernennia: 08.11.2026).

13. DSNS Ukrainy. Riatuvalnyk DSNS hasyt pozhezhu na pidpryiemstvi v Kyivskomu raioni Kharkova pislia masovanoi ataky rosiiskykh bezpilotnykiv u nich na 31 bereznia 2025 r [A State Emergency Service Rescuer Extinguishing a Fire at an Enterprise in the Kyivskyi District of Kharkiv After a Massive Russian Drone Attack on the Night of 31 March 2025] : fotohrafiia (litsenziia CC BY 4.0). Wikimedia Commons. URL: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Destructions_in_Kharkiv_after_Russian_attack,_2025-03-31_(01).webp (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].

14. DSNS Ukrainy. Naslidky masovanoi rosiiskoi ataky raketamy y dronamy na Kyiv u nich na 24 kvitnia 2025 r [Destruction in Kyiv After a Massive Russian Missile and Drone Attack on the Night of 24 April 2025] : fotohrafiia (litsenziia CC BY 4.0). Wikimedia Commons. URL: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Destructions_in_Kyiv_after_Russian_attack,_2025-04-24_(12).webp (data zvernennia: 09.11.2026). [in Ukrainian].

15. Chotyry roky pravosuddia v umovakh viiny — chernihivska suddia Liubov Kharechko bula rozstriliana rosiiskymy viiskovymy [Four Years of Justice in Wartime: Chernihiv Judge Li-

ubov Kharechko Was Shot Dead by Russian Soldiers]. Rada suddiv Ukrainy : ofitsiinyi vebsait. 2026. 24 liut. URL: https://rsu.gov.ua/ua/news/cotiri-roki-pravosudda-v-umovah-vijni-cernigivska-sudda-lubov-harecko-bula-rozstrilana-rosijskimi-vijskovimi (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

16. Vytiah z protokolu zahalnykh zboriv suddiv Chernihivskoho apeliatsiinoho sudu vid 08 zhovtnia 2018 roku [Extract from the Minutes of the General Meeting of Judges of the Chernihiv Court of Appeal of 8 October 2018]. Chernihivskyi apeliatsiinyi sud : ofitsiinyi vebsait. URL: https://cna.court.gov.ua/sud4823/inshe/1/protokol08 (data zvernennia: 06.11.2026). [in Ukrainian].

17. Obrano zastupnyka holovy sudu ta sekretariv sudovykh palat [Deputy Chief Judge and Secretaries of the Judicial Chambers Elected]. Chernihivskyi apeliatsiinyi sud : ofitsiinyi vebsait. 2021. 7 zhovt. URL: https://cna.court.gov.ua/sud4823/pres-centr/general/1191100/ (data zvernennia: 06.11.2026). [in Ukrainian].

18. U Chernihivskomu AS zminyvsia holova [The Chief Judge of the Chernihiv Court of Appeal Has Changed]. Zakon i Biznes. 2024. 25 zhovt. URL: https://zib.com.ua/ua/163820.html (data zvernennia: 06.11.2026). [in Ukrainian].

19. Uzahalnennia sudovoi praktyky [Generalisation of Case Law] / sekretar sudovoi palaty u tsyvilnykh spravakh L. K. Kharechko. Apeliatsiinyi sud Chernihivskoi oblasti : ofitsiinyi vebsait. 2018. 3 trav. URL: https://cna.court.gov.ua/sud2590/5864/477027/ (data zvernennia: 06.11.2026). [in Ukrainian].

20. Suddiu z Chernihova vbyly pry sprobi evakuatsii [Judge from Chernihiv Killed While Trying to Evacuate]. Sudovyi reporter : vebsait. 2022. 4 berez. URL: https://sudreporter.org/suddyu-z-chernigova-vbyly-pry-sprobi-evakuacziyi/ (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

21. Kharechko L. K. Moi virshi — tse kryk dushi [My Poems Are the Cry of the Soul] : zbirnyk poezii / Liubov Kharechko. Chernihiv : [s. n.], 2026. 56 s. : il., fot. DOI: https://doi.org/10.53672/ej.6.2026.01. URL: https://expertize-journal.org.ua/books/19828-kharechko-moi-virshi-tse-kryk-dushi (onovlena versiia vid 06.11.2026). [in Ukrainian].

22. Spivchuttia [Condolences] : [u zviazku iz zahybelliu suddi Krasnohradskoho raionnoho sudu Kharkivskoi oblasti D. S. Konstantynova]. Sudova vlada Ukrainy : ofitsiinyi vebportal. 2022. 30 zhovt. URL: https://court.gov.ua/archive/1339620/ (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

23. Zakhyshchaiuchy Ukrainu, zahynuv holova Veselivskoho raionnoho sudu Zaporizkoi oblasti Anatolii Nahornyi [Anatolii Nahornyi, Head of the Vesele District Court of Zaporizhzhia Region, Killed Defending Ukraine]. Rada suddiv Ukrainy : ofitsiinyi vebsait. 2023. 26 lystop. URL: https://rsu.gov.ua/ua/news/zahisauci-ukrainu-zaginuv-golova-veselivskogo-rajonnogo-sudu-zaporizkoi-oblasti-anatolij-nagornij (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

24. Vyshcha rada pravosuddia vyslovliuie shchyre spivchuttia z pryvodu smerti suddi Verkhovnoho Sudu Leonida Loboika [The High Council of Justice Expresses Sincere Condolences on the Death of Supreme Court Judge Leonid Loboiko]. Vyshcha rada pravosuddia : ofitsiinyi vebsait. 2024. 28 veres. URL: https://hcj.gov.ua/news/vyshcha-rada-pravosuddya-vyslovlyuye-shchyre-spivchuttya-z-pryvodu-smerti-suddi-verhovnogo-sudu (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

25. Holova RSU — pro robotu sudiv pid chas viiny, konkurs do VKKS, spravy shchodo voiennykh zlochyniv ta suddiv na fronti [Head of the Council of Judges of Ukraine on the Work of Courts in Wartime, the Competition to the HQCJ, War Crimes Cases and Judges at the Front]. Sudova vlada Ukrainy : ofitsiinyi vebportal. 2023. 8 trav. URL: https://court.gov.ua/press/news/1419134 (data zvernennia: 05.11.2026). [in Ukrainian].

26. Google Trends : poshukovyi termin «ekspertyza», Ukraina, 01.03.2025–30.04.2025 [Google Trends: Search Term “ekspertyza”, Ukraine, 01.03.2025–30.04.2025]. URL: https://trends.google.com/trends/explore?date=2025-03-01%202025-04-30&geo=UA&q=%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B0&hl=uk (data zvernennia: 06.11.2026). [in Ukrainian].

27. Vymohy do oformlennia statei i tez [Requirements for Articles and Abstracts]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/vimogi-do-oformlennya (onovlena versiia vid 08.11.2026). [in Ukrainian].

28. Konsultatsiia: zapyt na provedennia sudovoi psykholohichnoi ekspertyzy, doslidzhennia [Consultation: Request for a Forensic Psychological Examination or Study]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi : vebsait. URL: https://expertize-journal.org.ua/konsultacia (onovlena versiia vid 28.10.2023). [in Ukrainian].

Відомості про журнал

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Назва: реферативно-науковий журнал «Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці» (Forensic Psychological Examination. Application of Polygraph and Special Knowledge in Legal Practice). Електронне (online) видання.

Ідентифікатори: ISSN 2521-1463 (Online); штриховий код EAN-13 для періодичних видань 9772521146000; державний український ідентифікатор медіа R40-05509 (рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 26.09.2024 № 2785); префікс DOI 10.53672 (Crossref).

Засновник і видавець: кандидат психологічних наук, доцент, ветеран війни — учасник бойових дій, суб'єкт ветеранського підприємництва Назаров Олег Анатолійович. Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025.

Видається за сприяння ТОВ «Київський міжнародний судово-експертний інститут психологічної експертизи і досліджень на поліграфі»; міжнародний ідентифікатор наукової організації ROR 02xc7et08.

Галузь: юридичні, психологічні науки. Періодичність: 1 раз на два місяці. Мови видання: українська, англійська.

Увага! Електронне видання не внесено до затвердженого Міністерством освіти і науки України переліку наукових фахових видань України.

ІСТОРІЯ ВИДАННЯ

Журнал засновано у травні 2016 р. кандидатом психологічних наук, доцентом, експертом-поліграфологом, правознавцем О. А. Назаровим на базі інформаційно-правового вебсайту з метою популяризації можливостей судово-психологічної експертизи, застосування поліграфа та інших спеціальних знань у юридичній практиці. Редакційну колегію сформовано у квітні 2017 р. під час ISSN-реєстрації видання.

БАЗИ ДАНИХ, РЕЄСТРИ ТА БІБЛІОТЕКИ

Реєстр суб'єктів у сфері медіа; Google Scholar; ISSN International Centre — ISSN Portal; Crossref; Scilit (MDPI); Відкритий український індекс цитувань (OUCI, ДНТБ України); ICI World of Journals (Index Copernicus, паспорт журналу); Реєстр наукових видань України (УкрІНТЕІ); Polska Bibliografia Naukowa (PBN). Інші каталоги: ResearchBib.

ПОЛІТИКА ВІДКРИТОГО ДОСТУПУ

Видання практикує політику негайного відкритого доступу до опублікованого змісту, підтримуючи принципи вільного поширення наукової інформації та глобального обміну знаннями задля загального суспільного прогресу.

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Поштова адреса: 01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, абонентська скринька В-62. Засновник — видавець: тел. +38 (093) 476-72-60; e-mail: nazarovua@ukr.net. Заступники головного редактора: д-р психол. наук, професор Євдокимова Наталя Олексіївна (yevdokymova@ukr.net); д-р юрид. наук, професор Кириченко Олександр Анатолійович (alankir23@ukr.net). Сайт: expertize-journal.org.ua; e-mail редакції: info@expertize-journal.org.ua.

ЕЛЕКТРОННЕ НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Судово-психологічна експертиза. Застосування поліграфа і спеціальних знань в юридичній практиці

2025. Том 10, № 2 (56)
березень–квітень 2025 року

Реферативно-науковий online журнал

Засновник, видавець, відповідальний за випуск — Назаров О. А.

Видається за сприяння Київського міжнародного судово-експертного інституту психологічної експертизи і досліджень на поліграфі (ROR 02xc7et08).

Формат А4 (210×297 мм). Гарнітура Source Serif 4. Обсяг 30 с.

DOI 10.53672/ej.2.2025. Ідентифікатор медіа R40-05509. ISSN 2521-1463 (Online).

Видавник Назаров О. А. Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції серія ДК № 8355 від 09.06.2025.

01001, м. Київ-1, вул. Хрещатик, 22, а/с В-62. Тел. +38 (093) 476-72-60. E-mail: nazarovua@ukr.net

expertize-journal.org.ua